

ФОРМУВАННЯ ДИСКУРСИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ НА ЗАНЯТТЯХ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Запорізька державна інженерна академія, кафедра ІМЛК

Дискурсивна компетенція – це здатність розуміти різні види комунікативних висловлювань та вміння створювати цілісні, зв'язні та логічні тексти відповідно до цілей та умов комунікації; знання різних типів дискурсу та правил їх побудови, вміння їх інтерпретувати відповідно до комунікативної ситуації та продукувати з урахуванням екстралінгвістичних особливостей ситуації спілкування. Ця компетенція є передумовою успішного професійно-орієнтованого вивчення іноземної мови і передбачає як опанування спеціальною термінологією, так і засвоєння характерних для мови професійного спілкування граматичних норм.

Формування дискурсивної компетенції триває на всіх етапах вивчення студентами-іноземцями технічних спеціальностей української мови.

На початковому етапі навчання (підготовче відділення, 1 курс) вони знайомляться із змістовими характеристиками професійного дискурсу, що обслуговує сферу професійного спілкування в рамках обраної спеціальності. На цьому етапі пріоритетності набуває системне та комплексне вивчення спеціальної термінології в координації з дисциплінами спеціальності, засвоєння граматичних норм, характерних для професійного спілкування в межах дискурсу спеціальності та його видів.

В процесі засвоєння української технічної термінології, значна частина якої складається з термінів-метафор, необхідною є їх ідентифікація, визначення ознак, властивостей, характеристик феноменів професійної діяльності, на основі яких відбувається перенесення значення (за формою, розміром, конструкцією, призначенням, матеріалом, принципом дії тощо). Це сприятиме оптимізації роботи над поняттєвим апаратом текстів спеціальності, одночасно дозволить сформулювати уявлення іноземних студентів про специфіку мови навчання, особливості національного професійного дискурсу, ставши джерелом цінної соціокультурної інформації.

Не слід забувати про використання графічної наочності (креслення, схеми, малюнки, таблиці тощо) в процесі навчання українській мові як мові спеціальності, оскільки основу інженерної праці становить робота з графічними образами. Тому з початкового етапу необхідно розвивати вміння описувати, інтерпретувати форми різні форми графічної наочності разом із засвоєнням необхідної для цього професійної термінології. Крім того, на заняттях з української мови студенти-іноземці опановують прийоми коментування, аналізу, синтезу, аргументування та дискусії

На другому етапі (2-3 курси) основні зусилля викладача української мови професійного спілкування зосереджуються на формуванні в іноземних студентів вмінь створювати та сприймати тексти спеціальності в контексті професійної ситуації. Основна увага на цьому етапі приділяється таким компонентам роботи з текстом як розуміння логіко-сислової структури, структурно-композиційне оформлення тексту, використання лексико-граматичних засобів відповідно до мети та ситуації спілкування, вибору, продукуванню відповідного формату дискурсу та здійсненні його коректної реалізації в умовах, що імітують реальне спілкування.

На заключному етапі (4 курс бакалаврату та магістратура) пріоритетність надається навчанню професійно-орієнтованому, фаховому читанню та інтерпретації текстів навчально-наукової та професійної сфер.

